

Osivářské společnosti se představují na prahu hospodářského roku 2022/2023

PRESENTATION OF SEED COMPANIES ON THE THRESHOLD OF MARKETING YEAR 2022/2023

Pěstitelé cukrové řepy musejí každý rok vyřešit otázku, která odrůda bude pro jejich konkrétní podmínky a zvolenou technologii ta nejobodnější. S cílem přispět v dostatečném předstihu s informacemi k jejich rozhodování, zařazujeme v tomto čísle prezence jednotlivých osivářských společností. Ty zde dostávají prostor k oslovení řepařů s tím, co považují za podstatné. Přejeme tedy pěstitelům i osivářským společnostem, ať jsou jejich rozhodnutí správná, aby tak byl vytvořen předpoklad úspěšného startu pěstitelského roku 2023.

KWS – vždy o krok napřed

Odrůdy s tolerancí k hárátku řepnému, systém Conviso® Smart a nejnověji odrůdy CR+. To jsou příklady zásadních inovací, které v posledních letech českým zemědělcům přinesla KWS.

Historie

KWS se už více než 165 let zabývá šlechtěním polních plodin. Zaměřuje se na výrobu a prodej osiva kukuřice, cukrové řepy, obilovin, řepky, slunečnice a zeleniny.

Vše ale začalo díky cukrové řepě: základní kámen rodinné firmy položil v roce 1856 v Klein Wanzlebenu nedaleko Magdeburgu (odtud zkratka KWS – Klein Wanzlebener Saatzuch) zemědělec Matthias Christian Rabbethge. Pěstoval a systematicky šlechtil cukrovku pro potřeby vlastního cukrovaru. Po druhé světové válce se KWS přestěhovala z východní části Německa na západ do Einbecku (Dolní Sasko), kde sídlí dodnes.

O deset let později, v roce 1955, začala nová éra: šlechtitelské programy se rozšířily o kukuřici, olejiny a další plodiny včetně řepky a slunečnice. Na konci 60. let 20. století potom přibýly obiloviny. Posledním významným krokem při rozšiřování portfolia byl v roce 2019 vstup do podnikání s osivou zeleniny, opět včetně vlastního šlechtění. Dnes působí KWS v 70 zemích světa a zaměstnává na 6 000 lidí. Čistý obrat firmy ve fiskálním roce 2020/2021 činil přibližně 1,3 miliardy eur. I přes velmi rychlý globální růst zůstala dodnes KWS rodinným a nezávislým podnikem, kde významný podíl vlastní potomci zakladatelů firmy.

Výzkum a vývoj

Rodinné vlastnictví a nezávislost přináší velkou výhodu: hlavní akcionáři neočekávají krátkodobé rychlé zisky, ale sází

na dlouhodobé strategické plánování. To je ve šlechtění rostlin naprosto klíčové. Proč? Jeden příklad za všechny: vyšlechtění nové odrůdy může trvat až deset let. Přijít se zcela novou technologií pěstování může ale být časově ještě mnohem náročnější. První kroky ve výzkumu technologie Conviso® Smart udělala KWS společně s firmou Bayer kolem roku 1998. Po dalších patnácti letech, v roce 2013 jsme viděli první experimentální hybridy v pokusech v ČR. A teprve po dalších šesti letech KWS uvedla tuto technologii na český trh.

Dnes jsou ve vývoji odrůdy, které KWS nabídne zákazníkům po roce 2030. Proto je dlouhodobé plánování a jistota financování šlechtitelských programů tak důležitá. A zatímco v minulosti bylo zásadním cílem šlechtění hlavně zvyšování výnosů, dnes se klade důraz především na zvyšování odolnosti proti chorobám a škůdcům. Nároky na nové odolnosti a tolerance stoupají každým rokem přímo úměrně redukci použitelných přípravků

Pohled na areál KWS v dolnosaském městečku Einbeck

CR+ odrůdy vykazují vysokou toleranci k cercosporioze v porovnání s klasickými odrůdami

na ochranu rostlin. Inovace se od „chemie“ přesouvají k osivům a biologickým přírodním podpůrným látkám (moření apod.).

Šlechtitelé ale musí řešit i další výzvy, jako je změna klimatu nebo nárůst populace – a tedy potřeba „nakrmit“ čím dál více lidí z čím dál menší plochy vhodné k pěstování polních plodin.

Proto KWS každoročně investuje značné částky do výzkumu a vývoje všech nabízených osiv. K šlechtitelským úspěchům patří:

- Vývoj úspěšných odrůd cukrovky s rezistencí nebo tolerancí vůči rizománii, nematodům a cercosporioze při současném zachování vysokých výnosů řepy.
- Vývoj úspěšných odrůd kukuřice se zvýšenou odolností vůči suchu.
- Vývoj hybridních odrůd žita se sníženou náchylností k námelu.
- Vysoce výkonné portfolio osiv pro ekologické zemědělství. Od roku 2002 se šlechtitelé v KWS věnují na klášterním statku ve Wiebrectshausenu výběru a množení vhodných odrůd pro ekologické zemědělství.

Inovativní metody šlechtění

V našich podmínkách využívá KWS při šlechtění rostlin klasické šlechtitelské metody (což je dáno legislativou). Tyto postupy jsou velmi časově náročné a trvá mnoho let, než se podaří vyšlechtit dostatečně výkonné odrůdy odolné vůči daným patogenům nebo nepříznivým podmínkám.

Na celosvětové úrovni ale lze využívat i další nástroje. Jedním z nich je například editace genomu. Tato metoda se stává rozhodujícím a klíčovým faktorem při šlechtění nových odolností s ohledem na klimatické změny. Díky ní lze dosáhnout výsledků a šlechtitelských cílů velmi rychle a s maximální precizností. Rostliny lze editací genomu během několika let adaptovat tak, aby byly produktivnější a zároveň vyžadovaly méně hnojiv i pesticidů, protože lépe využívají zásoby půdních živin a jsou odolnější vůči chorobám, škůdcům i extrémům počasí.

Digitalizace v zemědělství

Moderní zemědělec se neobejde bez využívání digitálních nástrojů a služeb. KWS je v této oblasti velmi aktivní a pomáhá svým kazníkům zvyšovat efektivitu jejich práce a ziskovost.

Digitální služby **myKWS** pomáhají při výběru osiva a řízení osevních postupů, umožňují satelitní sledování pozemků a vývoje porostů i přesné předpovědi výnosů a optimální doby sklizně. Více informací naleznete na stránkách www.kws.cz.

Portfolio produktů KWS

V současné době nabízí KWS celosvětově celkem 24 plodin se specializovanými šlechtitelskými programy a do roku 2030 se jejich počet rozšíří na 27.

Obecně se firma nezaměřuje jen na největší a nejpěstovanější plodiny. Úspěšně šlechtí i speciální plodiny, které mají celosvětově menší význam, ale v rámci vyvážených osevních postupů a měnících se stravovacích návyků hrají čím dál důležitější roli.

Cukrová řepa

V prodeji osiv cukrovky je KWS celosvětovým lídrem a v České republice tomu není jinak. Nepřetržitě už od roku 2011 jsou osiva cukrovky KWS nejprodávanejší na českém trhu. A stejně jako v jiných zemích je základem úspěchu šlechtění, které přineslo před patnácti lety velmi výkonné odrůdy tolerantní k nematodům a v posledních letech další dva milníky: **CONVISO® SMART** a **CR+**.

Odrůdy CONVISO® SMART

Historicky nejdůležitější inovace v pěstování cukrovky přišla jednoznačně v roce 2019, kdy KWS uvedla na trh SMART odrůdy. Odrůdy pro technologii Conviso® Smart nabízejí účinný, jednoduchý a udržitelný způsob regulace plevelů při výrazné redukci spotřeby herbicidních přípravků a redukci nutných vstupů do porostu. Smart odrůdy jsou vyšlechtěné klasickými šlechtitelskými metodami a nabízejí toleranci k herbicidu Conviso® One od společnosti Bayer. Za čtyři roky se z této technologie stal v Česku standard, plochy se každý rok navyšují a v současnosti je podíl Smart odrůd na trhu vyšší než 60 % (v součtu všech dodavatelů).

Pro naše zákazníky se snažíme velmi zodpovědně a pečlivě sestavovat nabídku SMART odrůd tak, aby v každém důležitém segmentu bylo z čeho vybírat. Pro rok 2023 nabídneme dvě osvědčené nematodní odrůdy SMART BRIGA KWS (absolutně nejprodávanejší odrůda v ČR – v roce 2022 je v Česku přes 30 % ploch oseto touto odrůdou) a SMART SANYA KWS (druhá nejprodávanejší odrůda v ČR). V segmentu nematodních odrůd rozšíříme portfolio o odrůdu SMART LENYA KWS (RiCeNem) a po úspěšném uvedení na trh v letošním roce budeme nabízet odrůdu SMART MIREA KWS (RiCe) bez tolerance k nematodům. Portfolio pak doplníme po dohodě s cukrovary o další odrůdy, které prokážou dostatečnou výkonnost po dvouletém zkoušení v pokusech Tereos TTD. Všechny odrůdy v naší nabídce prošly tímto pečlivým výběrem a mají minimálně dvouleté výsledky. Mimo jiné i na základě zkušeností z pokusů se Smart odrůdami, které KWS v Česku organizuje a financuje již od roku 2013, můžeme našim zákazníkům poskytnout velmi

kompetentní poradenství. Významným projektem v letošním roce (s plánovaným pokračováním v letech následujících) byl rozsáhlý pokusný program, ve kterém se snažíme najít nejlepší řešení pro likvidaci regenerovaných Smart řep v následných plodinách. Díky společné výměnné síti v rámci agroservisu KWS můžeme našim zákazníkům navíc přinášet nejnovější poznatky z podobných pokusných programů z celé Evropy. Svá doporučení k technologii Conviso® Smart díky tomu dokážeme průběžně upravovat a zpřesňovat.

Odrůdy CR+

Podobně přelomovou novinkou, jako byla technologie Conviso® Smart v roce 2019, jsou od letošního roku odrůdy dodávané pod značkou CR+. Vykazují totiž velmi vysokou toleranci k extrémně škodlivé listové chorobě cercosporióze. Zároveň si ale zachovávají vysokou výnosovou výkonnost. Odrůdy CR+ tak řeší jeden z nejpalčivějších problémů při pěstování řepy a významně přispějí k lepší udržitelnosti pěstování cukrovky a navíc mohou – podobně jako Smart odrůdy – značně zjednodušit technologii

a vylepšit tak ekonomiku podniku. Hned v prvním roce uvedení technologie CR+ na trh se v České republice prodalo osivo těchto odrůd na více než 5 % ploch cukrovky a nepochybuje o dalším významném nárůstu ploch pro rok 2023.

V nabídce KWS budou především dvě již letos vyzkoušené CR+ odrůdy VIOLA KWS (RiCe) a ADELKA KWS (RiCe). Ty doplníme (v případě registrace ÚKZÚZ nebo registrace v EU a po dohodě s cukrovary) dalšími novinkami. V registračním řízení v Česku i v Evropské unii je několik velmi nadějných kandidátů, včetně CR+ odrůd s tolerancí k nematodům.

Pokračuje ale i šlechtění dalších důležitých odrůd: v roce 2021 byla v Německu zaregistrována první cukrovka s odolností vůči virové žloutence (v době omezování portfolia insekticidních mořidel velmi zásadní inovace!), můžeme se těšit na SMART CR+ odrůdy, které doplní kombinovanou tolerance k nematodům atd.

Všem řepářům děkujeme za přízeň a přejeme co nejlepší výnosy a cukernatosti v letošním roce a šťastnou ruku při výběru odrůd pro rok 2023.

Jaromír Chochola